

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. R. B.**, bývajúceho v B., **2/ JUDr. Š. N.**, bývajúceho v B., **3/ JUDr. R. K.**, bývajúceho v N., zastúpených JUDr. Zuzanou Bejdovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 30, proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná **Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, **o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 22 C 23/2009, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31.októbra 2013 sp.zn. 8 Co 207/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 11. februára 2013 č.k. 22 C 23/2009-39 konanie zastavil a zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Zastavenie konania odôvodnil § 5 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1, § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) a tým, že žalobcovia za podaný návrh súdny poplatok nezaplatili i napriek tomu, že na jeho zaplatenie boli súdom vyzvaní a o následkoch jeho nezaplatenia poučení. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. októbra 2013 sp.zn. 8 Co 207/2013 na odvolanie žalobcov napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Dospel k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie o zastavení konania je správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.), keďže žalobcovia nezaplatili súdom prvého stupňa správne vyrubené súdny poplatok. Nestotožnil sa s názorom žalobcov, že predmetné konanie je oslobodené od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm. j/ zákona o súdnych poplatkoch, pretože uvedené ustanovenie sa vzťahuje na konania vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktoré sú upravené v rámci úpravy správneho súdnictva, a to v ustanovení § 250v O.s.p. a zo samotnej žaloby žalobcov vyplýva, že svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy proti žalovanej si uplatnili v súvislosti s nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, ktoré konanie je podmienené zaplatením súdneho poplatku podľa osobitnej sadzby uvedenej v pol. 7d písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorá sadzba bola do zákona zavedená od 1. januára 2009 osobitne pre konania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona, ktorým je antidiskriminačný zákon, a na ktorý poukazujú aj žalobcovia v žalobe na začatie konania. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Žiadali rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili tým, že konanie odvolacieho súdu má vadu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a taktiež, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods.2 písm. c/ O.s.p.. Podľa žalobcov im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súdy zastavili konanie o ich žalobe pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod. Namietali, že konanie, ktoré je predmetom ich žaloby nie je možné subsumovať pod pol.č.7d písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch. Z tohto dôvodu boli podľa nich rozhodnutia oboch súdov nižšieho stupňa založené na nesprávnom právnom posúdení veci, teda mylnej aplikácii ustanovení zákona o súdnych poplatkoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal, či

dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Žalobcovia napadli dovolaním uznesenie, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Vzhľadom na to by dovolanie žalobcov mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež so zreteľom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. odvolací súd preto skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobcovia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Žalobcovia namietali, že v konaní im postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Za taký postup judikatúra považuje procesný postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorým sa účastníkovi znemožňuje realizácia procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania priznaných mu za účelom uplatnenia a ochrany jeho práv. O odňatie možnosti účastníka konania konať pred súdom v zmysle uvedeného ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) napriek tomu, že poplatník bol od platenia súdneho poplatku oslobodený (vid' R 50/1997). Vzhľadom na uvedené, bolo predmetom prieskumnej činnosti dovolacieho súdu posúdenie, či konanie začaté na základe žaloby žalobcov bolo či nebolo oslobodené od súdneho poplatku a či zaplatenie súdneho poplatku v určenej výške neodporuje úprave podľa zákona.

Dovolatelia opierajú dôvody svojho dovolania o tvrdenie, že súdne konanie o ich žalobe je oslobodené od súdneho poplatku.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že vyššie uvedené skutočnosti, z ktorých žalobcovia vyvodzujú, že postupom súdov im bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie sú opodstatnené.

Žalobcovia predovšetkým tvrdia, že konanie o ich žalobe je oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č.71/1992. Robia tak ale nedôvodne.

Podľa § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Oslobodenie od súdnych poplatkov v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, realizované novelou zákona č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 531/2003 Z.z. (vtedy ešte pod písm. k/ vyššie citovaného ustanovenia § 4 ods. 1 zákona), mal svoj dôvod v novej úprave konania podľa piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, zaradenej do tohto procesného predpisu novelou vykonanou zákonom č. 424/2002 Z.z., teda konania vykonávaného v rámci správneho súdnictva, a nie sporového konania vedeného vo veci súvisiacej s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, o aké konanie, ako to vyplýva z obsahu žaloby, v preskúmvanej právnej veci nepochybne išlo.

V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd v tejto časti dôvodov dovolania uzatvára, že sa na konanie začaté na základe žaloby žalobcu nevzťahuje oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992.

Keďže sa na konanie začaté na základe žaloby žalobcov nevzťahovalo oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 a súdny poplatok bol správne vyrubený podľa položky 1 sadzobníka súdnych poplatkov, postupoval súd prvého stupňa v súlade so zákonom pokiaľ konanie zastavil z dôvodu, že žalobcovia napriek súdnej výzve a poučeniu nezaplatili súdny poplatok splatný podaním žaloby; rovnako postupoval v súlade so zákonom odvolací súd, ktorý rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Zákonu zodpovedajúci postup súdov oboch nižších stupňov nemohol mať za následok odňatie možnosti navrhovateľa konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodiť z § 237 a § 239 O.s.p., a preto ich mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. augusta 2014

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová